

УДК 821.163.42.09-051Есіх І.:821.161.2

УКРАЇНОЗНАВЧІ ЗАЦІКАВЛЕННЯ ХОРВАТСЬКОГО НАУКОВЦЯ ІВАНА ЕСІХА

Ольга КРАВЕЦЬ

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, 79000
Кафедра слов'янської філології
e-mail: olhakravets@yahoo.com*

У статті аналізуються українознавчі зацікавлення хорватського науковця І.Есіха. Вперше вводиться в науковий обіг його літературознавча студія “Наші мотиви в українській народній і художній літературі” (Сараєво, 1932), в яких хорватський україніст, автор цікавих розвідок, присвячених вивченню українського фольклору, діячам “Руської трійці” та письменнику-романісту Андрієві Чайковському, подав своєрідну рецепцію української літератури. Досліджено дві частини праці І.Есіха: “Українські перекладачі наших народних пісень (Шашкевич і Головацький)” та “Літературна праця Андрія Чайковського”, в якій проявилось особливе зацікавлення хорватського ученого українською літературою.

Ключові слова: Іван Есіх, хорватський україніст, Маркіян Шашкевич, Яків Головацький, Андрій Чайковський, хорватсько-українські взаємини.

Про доктора Івана Есіха знаємо небагато. “Енциклопедія Югославії” містить доволі скромну інформацію про нього авторства Йосипа Челара, наукового працівника тогочасного Інституту літератури Югославської Академії Наук і Мистецтв у Загребі. У згаданій енциклопедичній статті зазначається: “Есіх Іван – публіцист і перекладач (1898–1966 рр.). Після закінчення гімназії у Сараєво розпочав славистичні студії філософії у Празі, а завершив їх у Загребі, де, захистивши дисертацію “Психологія сну” (1923), отримав габлітацію. Редагував газету “Omladina”, був секретарем Спілки хорватських письменників, згодом секретарем Товариства хорватських письменників, багато років працював в Інституті літератури Югославської Академії наук і мистецтв. Опублікував численні статті й культурологічні розвідки у багатьох тогочасних загребських газетах, югославських й іноземних збірниках та журналах”¹.

Іван Есіх – автор численних слов'янознавчих публікацій, наукових студій та досліджень у багатьох хорватських й іноземних часописах.

Окрема стаття присвячена Івану Есіху згадується і в “Енциклопедії українознавства”, в якій він характеризується як “хорватський історик літератури і славіст; автор праць про культурні зв'язки слов'янських народів, статей про львівську “Просвіту”, про переклад “Слова о полку Ігоревім”². З наведених лаконічних відомостей вимальовується постать І.Есіха – дослідника міжслов'янських взаємин, зокрема українсько-хорватських.

---

¹ *Čelar Josip.* Esih Ivan // Enciklopedija Jugoslavije. T.3. Zagreb, MCMLVIII.S.270.

² Есіх Іван (б/а) // Енциклопедія українознавства. Т.2. Львів. 1993. С.642.

Завдяки знайомству з Б.Лепким³, І.Есіх став одним із дослідників “Слова о полку Ігоревім”, а згодом і хорватським україністом, якому належать цікаві розвідки, присвячені українському фольклору, діячам “Руської Трійці” та письменникові-романісту Андрієві Чайковському.

Славістичну науку й україністику Іван Есіх збагатив насамперед студією “Наші мотиви в українській народній і художній літературі” (1932). Хорватська друкарня у місті Сараєво передрукувала цю працю молодого хорватського науковця з часопису “Naredak” (число 1–2 за січень–лютий 1932 р.), що зазначається на одній зі сторінок цього видання.

На жаль, ім’я Івана Есіха не згадується у монографічній праці Павла Рудякова “Українсько-хорватські літературні взаємини XIX–XX ст.” (Київ, 1987), хоча саме цьому періоду – 20–40-м рокам XX ст. (міжвоєнному двадцятиліттю й особливостям українсько-хорватських та хорватсько-українських взаємин) – присвячено цілий розділ монографії.

Як і в попередні періоди, у той час основним джерелом відомостей про хорватську літературу для українського читача були огляди цієї літератури та короткі повідомлення, що друкувалися в українській періодиці, зокрема в літературно-художньому і критичному журналі “Гарт” (органі Всеукраїнської спілки пролетарських письменників), щомісячному літературно-художньому і громадсько-політичному журналі “Життя і революція”, журналах-альманахах “Літературний архів”, “Плуг”. Зі свого боку, хорватські журнали “Vjesnik” і “Sloboda” передруковували переклади оповідань Марка Вовчка та інших українських письменників. Промовистим був і той факт, що в зазначений період українські вчені з двох частин України студювали праці хорватських науковців, присвячували їм свої розвідки. Так, Василь Дем’янчук написав цікаву літературознавчу статтю про Ватрослава Ягича* – “Гнат (Ватрослав) Ягич. 1838–1923: Короткий нарис його життя і наукової діяльності” (Записки історично-філологічного відділу Всеукраїнської Академії наук. Київ, 1923), Лука Луців** – про Августа Харамбашича (“Август Харамбашич і Тарас Шевченко” (ЗНТШ. 1937. Т. 45). Ці розвідки були опубліковані не в періодичних виданнях, а в авторитетних часописах наукових інституцій, знаних за межами України.

Як свідчить здійснений огляд, студії Івана Есіха про українську літературу були не поодиноким фактом вивчення чужої національної літератури у Хорватії. Рецепція української літератури за кордоном набувала нового змісту й значення. Адже, як зазначає авторитетний дослідник літературних українсько-європейських взаємин Д.Наливайко, “для кожного народу становить неабиякий інтерес, як його життя й історія сприймається іншими народами, як ними оцінювалися і трактувалися”⁴.

Студія “Наші мотиви в українській народній і художній літературі” Івана Есіха побачила світ саме тоді, коли завершилось формування концепції літератури, було окреслено хрестоматійний ряд українських письменників. Багатотомна “Історія української літератури” М. Грушевського (1923), тритомна “Історія української літератури”

³ Про це див.: *Кравець Ольга*. “Слово о полку Ігоревім” у дослідженнях хорватських науковців Івана Есіха та Йосипа Бадалича” // *Вісник Львів. ун-ту. Серія “Іноземні мови”*. Вип. 22. Львів, 2014. С.205–211.

* Дем’янчук Василь (народився 1897 р. у Галичині.–†1938) – науковий співробітник ВУАН, діалектолог доби Розстріляного відродження, знав німецьку, французьку та усі слов’янські мови.

** Луців Лука (1895–1984) – літературознавець, критик, дійсний член НТШ. Досліджував вплив Т.Шевченка на слов’янські літератури. Автор книг про багатьох українських письменників–класиків української літератури.

⁴ *Наливайко Д.* Очима Заходу: Рецепція України в Західній Європі XI–XVIII ст. Київ, 1998. С.5.

М.Возняка (1920–1924), “Нове українське письменство” М.Зерова (1924), “Історія українського письменства” С.Єфремова (1924) (саме цю працю згадує хорватський науковець у своїй студії) містили опис літературної творчості українського народу від найдавніших часів до першої чверті ХХ ст. Саме тоді відбулося історико-теоретичне осмислення української літератури та визначення її місця у європейському літературному процесі, рецепції української літератури іншими національними літературами.

У першій частині своєї праці під назвою “Українські перекладачі наших народних пісень (Шашкевич і Головацький)” хорватський дослідник називає перекладачів народних пісень південних слов'ян Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького – “перших двох українців, які перекладали наші пісні”⁵, а також Михайла Старицького – “відомого українського драматичного письменника й автора поезії до Слов'ян”⁶, який “із пізніших українських письменників перекладав народні пісні”⁷. Науковець проявив добру обізнаність з історико-літературними працями українських учених-літературознавців – про це свідчать покликання на праці М.Возняка “Історія української літератури” (Львів, 1924), М.Грушевського “Історія української літератури” (Львів, 1923), Б.Грінченка “Словник української мови” (Київ, 1909) та Ол.Барвінського “Історія української літератури” (1921). Хорватський дослідник знав працю Івана Брика “Переклади сербських народних пісень у “Русалці Дністровій” (1930)”.

Зі студії І. Есіх довідуємося, що він та ще один хорватський дослідник Степан Банович досліджували метричні паралелі між, як зазначає автор, “нашою [хорватською. – О.К.] та українською поезією”⁸. Принагідно науковець наголошує: “Жоден наш історик літератури не згадує, що наші народні пісні перекладались українською мовою. Перші два українці, які переклали наші пісні, були Маркіян Шашкевич і Яків Головацький”⁹.

Іван Есіх дає короткий життєпис Маркіяна Шашкевича. Перелічивши загальновідомі факти життя і творчості галицького “будителя”, хорватський дослідник наголосив, що “в українському тріумвіраті” (Головацький, Шашкевич і Вагилевич) Шашкевич займав чільне місце і був його душею”¹⁰. Авторів студії були добре відомі твори Шашкевича: поезія “Голос Галичанина” (1835), переклад із чеської “Краледворського рукопису” з Любишиним судом. Згадав Есіх і те, що Шашкевич почав писати велику епічну поему “Перекинчик бусурманський”. “Своєю літературною працею Шашкевич виробив програму позитивної праці задля народу: розвивати літературу на народній основі, національне самоусвідомлення серед українців та пропагувати просвіту поміж усіма прошарками українського народу”¹¹, – зазначав автор праці. Особливо цікавою, на нашу думку, є згадка, чи, радше, посилення, на працю ще одного відомого українського діяча культури та науки, а в нашому контексті – історика літератури, доброго її знавця та вмілого інтерпретатора Олександра Барвінського*. Іван Есіх цитує працю цього автора, а саме знану “Історію української літератури” (у 2-х ч. Львів,

⁵ *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj narodnoj i umjetnoj književnosti. Sarajevo, 1932. S.4.

⁶ *Ibid*. S.10.

⁷ *Ibid*.

⁸ *Ibid*. S.4.

⁹ *Ibid*.

¹⁰ *Ibid*. S.5.

¹¹ *Ibid*.

* Барвінський Олександр (1847–1925) – один із трьох братів Барвінських, відомий громадський та політичний діяч, історик літератури, педагог, автор історико-літературних праць про М. Шашкевича.

1921–1922). Окрім М. Шашкевича, у цій розвідці згадуються Іван Вагилевич – за визначенням хорвата, “поет, історик літератури й автор української граматики” та Яків Головацький – “філолог і фольклорист”¹².

Іван Есіх стверджував, що “Русалка Дністровая” – ця перша друкована книга живою українською мовою – є не лише вираженням колективної організованої праці галицьких українців, їх національної самобутності та всеукраїнської ідеології, а й дітям свого часу, яке надзвичайно любило народну поезію”¹³. Маркіян Шашкевич готував “Русалку” як збірку народних пісень, тому й намагався помістити там і пісні інших слов’янських народів – так, як робили тоді й інші видавці, тому з першими українськими перекладами сербських пісень читача знайомить саме “Русалка Дністровая”. До альманаху ввійшло вісім перекладів сербських пісень – шість переклав М.Шашкевич і дві – Я.Головацький.

Праця хорватського українця містить репліку про ювілейне видання Наукового Товариства ім. Шевченка: йдеться про двотомний збірник-згадку в честь 35-ї річниці наукової праці тодішнього голови Товариства Кирила Студинського. Саме у першій частині збірника, в якій зібрані філологічні праці, дослідник Іван Брик опублікував студію “Переклади народних пісень у “Русалці Дністровій” (Львів, 1930. С.213–231). Посилаючись на знаного українського науковця, Іван Есіх вирізнив у життєписі М.Шашкевича і Я.Головацького 1833 р. – саме той рік, коли були перекладені південнослов’янські народні пісні. А ще він наголошував: “Шашкевич знав нашу мову, про що свідчить його студія про Черногорію” (1833) та полемічна брошура “Азбука і Абецадло” (1836)¹⁴. Есіх особливо акцентував на тому, що, зокрема, М.Тершаковець, К.Студинський та ін. відзначали вплив народної поезії південних слов’ян на твори Шашкевича.

Окрім І.Есіха, “Русалкою Дністровою” цікавився ще один хорватський науковець – Мілан Прелог. У його праці “Слов’янський ренесанс 1780–1848” (Загреб, 1924) є розділ про українців (оскільки він опрацьовувався по неукраїнських творах, у ньому трапляються поодинокі помилки в написанні власних імен). “Д-р Прелог, – писав Іван Есіх, – згадує “Дністровую Русалку”, але не каже, що в ній є і наші (тобто хорватські. – О.К.) народні пісні в українському перекладі”¹⁵.

Іван Есіх називає праці Івана Брика, особливо акцентуючи на його порівняльних дослідженнях перекладів Шашкевича та Головацького з перекладами польського літератора К.Бродзінського* та чеського Ф.Челаковського*. Як висновок: “обидва українці перекладали з оригіналу”¹⁶.

Українською мовою перекладені ліричні (жіночі) пісні зі збірки “Сербські народні пісні”^{***} Вука Караджича^{**}: “Дівчина а риба” (у сербському оригіналі – “Riba i devojka”), “Дівчина до рожи” (“Devojka ružici”), “Пуста дівчина” (“Želja oboga”), “Djevojka i lice” (Есіх подає також варіант перекладачів – “Дівчина лице миюча”), “Ангельчині ворота” (“Анда каридіја”), “Знатель” (“Znanje”), “Три туги” (“Tri najveće tuge”) і “Смерть милих” (“Smrt drage i dragoga”).

¹² *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj narodnoj i umjetnoj književnosti. Sarajevo, 1932. S.6.

¹³ Ibid.

¹⁴ Ibid. S.8.

¹⁵ Ibid.

*Бродзінський Казімеж (1791–1835) – польський поет, літературознавець, публіцист, перекладач. Перекладав народні пісні багатьох європейських народів.

* Челаковський Франтішек (1799–1852) – чеський поет, філолог, діяч національного Відродження.

¹⁶ *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj i umjetnoj književnosti. S.8.

** Йдеться про “Сербські народні пісні” (т. 1–4; 1823–1833).

*** Караджич Вук Стефанович (1784–1864) – сербський лінгвіст, письменник, діяч національного Відродження, реформатор сербської літературної мови.

Цікавою є згадка І. Есіха про те, що від судді з міста Пожаревац д-ра Грігора Шевчика він одержав усі твори і Шашкевича, і Головацького (“Твори Якова Головацького”. Львів, 1913). Саме із цього видання науковець довідався про переклади 23 сербських народних пісень, які здійснив Головацький, а серед них – і славна “Хасанагиниця”¹⁷. Цей народний твір був відомий йому з найновішого тогочасного видання “Руська письменність” (Львів, 1913), до якого й увійшла стаття “Твори Якова Головацького”. І.Есіх зазначає, що “переклад як з погляду естетики, так і з ритмічного боку, і за змістом – бездоганний”¹⁷, і пропонує читачеві лише декілька початкових віршів, виконаних десятистопним віршем. Перекладацьку майстерність Якова Головацького високо оцінював і І.Брик, ставлячи переклади сербських народних пісень “Три тузи” та “Смерть милих” (з альманаху “Русалка Дністровая”) “в один ряд, а то й вище усіх відомих йому перекладів сербохорватських пісень іншими мовами”¹⁸. Проаналізувавши кожну пісню, І.Брик доказав, що Шашкевич і Головацький перекладали з оригінальних видань самостійно. Чеські ж переклади вони використовували для того, щоби перевірити свою працю. “Українські перекладачі, наскільки лише їм дозволяла українська мова, – зазначає І.Есіх, – зберегли ритміку та характеристику нашого вірша. Вони зберегли простоту та щирість розповіді, й передали красу поетичних картин, силу й глибину оригіналу”¹⁹.

Наприкінці своєї студії І.Есіх переповідає думку І.Головацького про те, що “наші народні [південнослов'янські. – О.К.] пісні він читав і в польському, і в російському, і в чеському перекладах, але вважає, що лише українська мова змогла передати “природну красу” оригіналу”²⁰.

Особливе зацікавлення хорватського вченого українською літературою проявилось у другій частині студії під назвою “Літературна праця Андрія Чайковського”. Автор цікаво побудував свою літературознавчу працю, основна мета якої полягала, мабуть, у тому, щоб простежити, ґрунтовно описати й потлумачити появу в українській літературі мотивів із життя й історії південних слов'ян. Попри назву другої частини праці, дослідник не обмежив себе лише аналізом літературного доробку, як зазначає І.Есіх, “Нестора української літератури Андрія Чайковського, який написав свої спогади з післявоєнного періоду в Боснії”²¹. Українську художню літературу хорватський дослідник окреслив як чи не поодинокі джерело, з якого “можна пізнати духовну, моральну й інтелектуальну суть українського народу”²², нагадавши українцям про втрату політичної самостійності, можливостей економічного розвитку та свого права, просвіти, своїх законів та судів, шкіл та інтелігенції. “У нього [народу] залишилася одна скарбниця: мова та література як символи національної самосвідомості”, – констатував І.Есіх. На його думку, саме “література гнала по жилах народного організму свіжу кров”²³. Науковець слушно наголошував, що “доля української літератури ставить перед нами у концентрованій формі долю цілого народу”²⁴. Хорватський учений визначав і формулював основні ідеї, що червоною ниткою проходять через історію

¹⁷ “Хасанагиниця” – відома далматинська пісня середини XVII ст., перекладена багатьма мовами.

¹⁸ *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj i umjetnoj književnosti. S.9.

¹⁹ *Михайло Гуць*. Сербохорватська народна пісня на Україні. Київ, 1966. С.23.

²⁰ *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj i umjetnoj književnosti. S.10.

²¹ *Ibid.*

²² *Ibid.* S.12.

²³ *Ibid.* S.11.

²⁴ *Ibid.*

²⁵ *Ibid.* S.11.

української літератури, а саме: свобода людини, безперервність національно-визвольного руху і, врешті – народність у змісті й формі цієї літератури. Принагідно І.Есіх згадав “Історію українського письменства” “знаного українського вченого”²⁵ Сергія Єфремова й окреслив той науково-методологічний принцип, на якому базувалася ця літературно-історична праця. Такий своєрідний вступ до частини своєї студії хорватський дослідник завершив інформацією про те, що багато українських письменників “мали контакти з нашою народною літературою і черпали сюжети з історії південних слов’ян”²⁶. У цьому контексті він згадує Маркіяна Шашкевича як перекладача південнослов’янських народних пісень та Сидора (Ісидора) Воробкевича, у творах якого відчутні мотиви з боснійського життя та народної поезії південних слов’ян – це відома балада “Подарунок з Боснії”, популярні тогочасні оперети “Вбога Марта” (1878), “Пані молода з Боснії” (1880) та романтичне оповідання “Месьть Черногорця” (1876)*. Не оминув увагою І.Есіх і Михайла Старицького, зокрема, опублікований 1870 р. в Києві вірш “Поклик до братів слов’ян”, зазначивши, що український письменник перекладав хорватські й сербські народні пісні.

Детальніше автор аналізованої літературознавчої студії розглянув творчість Андрія Чайковського (1857–1935) – безпосереднього учасника воєнного походу в Боснію.

Висвітленню праці українського письменника передують стисла біографічна довідка, в якій згадано чи не усі найважливіші періоди його життя і творчості. Щоправда, І.Есіх припустився однієї неточності з датою народження А.Чайковського, вказавши 1856 р. замість 1857, як подають усі літературознавчі джерела. Про А.Чайковського хорватський учений писав насамперед як про “взагалі найстаршого у Львові українського письменника”²⁷, адже тоді йому вже виповнилося 75 років. Пережиті ж “воєнні враження, – зазначав І.Есіх, – дали Чайковському перший мотив до літературної праці”²⁸. Фактично, “Спогади з-перед десяти літ” (1892) А.Чайковського – перші воєнні спогади в українській літературі – були написані після військового походу в Боснію, в якій автор опинився разом зі своїм полком. “Спогади” пройняті глибоким трагізмом братовбивчої війни між слов’янами. “Ця війна в Боснії, – зазначав І.Есіх, – дала сюжет для гарної поеми його одноліткові Масляку**”, гімназальному професорові у Львові; цей поетичний твір називається “Вдовиченко”²⁹. У творі В.Масляка удовиний син – благородний український вояк – болісно переживає через братовбивчу війну, свідомий того, що не зможе її зупинити. Як втілення персоніфікованої істини, він закликає “не вбивати брата на іншій стороні”³⁰. Аби не брати на свою душу гріх за знищення “сина волі, свободи, свого побратима”, щоби не проливати намарне крові слов’янина, він проколює багнетом своє тіло, цілячись у серце. У поемі є і популярний в українській літературі та літературах південних слов’ян мотив побратимства.

Значна частина аналізованої літературознавчої студії І.Есіха присвячена саме літературній праці українського письменника. Хорватський учений називає основні художні твори А.Чайковського: повісті “Олюнька”, “В чужім гнізді”, в яких створені яскраві

²⁵ *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj i umjetnoj književnosti. S.11.

²⁶ *Ibid*.

* Оповідання “Месьть Черногорця” написане під впливом Кулішевої “Чорна Рада” і повстання на Балканах.

²⁷ *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj i umjetnoj književnosti. S.12.

²⁸ *Ibid*.

** Масляк Володимир (1858–1924) – український поет, перекладач, журналіст, батько відомого перекладача Степана Масляка.

²⁹ *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj i umjetnoj književnosti. S.13.

³⁰ *Ibid*.

картини галицької дійсності кінця XIX–початку XX ст. Згадує й інші твори автора, серед яких – відома “Козацька помста”, оповідання для дітей “Одарка”, історичний роман з XVII ст. “Олексій Корнієнко”. “Окрім того, – зазначає дослідник, – А.Чайковський написав низку оповідань, шкіців, фельєтонів, науково-популярних статей, розкиданих по сторінках української періодики, календарях, альманахах тощо”³¹. Хорватський україніст детальніше розглядає дві повісті А.Чайковського – “Олюнька”, “В чужім гнізді” та два історичні романи з підназвою “з 17 століття” – “До слави” та “Олексій Корнієнко”. Учений наголошує на тому, що “цей твір поряд із “Мазепою” Богдана Лепкого є найкращим твором повоєнного українського історичного роману”³². Розкриваючи сюжет цього роману, літературознавець акцентує на майстерно зображеному історичному тлі, на низці образів народних героїв, зокрема, наголошує на змалюванні величної постаті Богдана Хмельницького як яскравого політика, визначного вождя, людини, словненої різноманітних ідей і турботи про майбутнє свого народу. А наприкінці зазначає, що “українська громадськість сприйняла роман “Олексій Корнієнко” як першокласний, патріотичний і в найкращому значенні слова історичний твір”³³.

Хорват Іван Есіх, чужинець-дослідник української літератури, у своїх двох літературознавчих студіях подає своєрідну рецепцію нашої національної літератури, проявляє неабияке зацікавлення чужим письменством – українською літературою, її історією, окремими авторами. Майстерно скомпонувавши обидві студії, автор продемонстрував добру обізнаність з українознавчими джерелами, поінформованість щодо найновішої бібліографії, вміння аналізувати й подати читачеві художній твір. Зазначивши у своїй студії недостатнє вивчення численних тривалих контактів українців із південними слов'янами, І.Есіх активізував вивчення окремих аспектів міжслов'янських хорватсько-українських взаємин, поклавши в їх основу вагоме наукове підґрунтя, підтвердивши потребу вивчення таких взаємин українськими та хорватськими науковцями.

³¹ *Esih Ivan*. Naši motivi u ukrajinskoj i umjetnoj književnosti. S.14.

³² *Ibid.* S.15.

³³ *Ibid.*

**THE UKRAINIANIST RESEARCHES
OF CROATIAN SCIENTIST dr IVAN ESIH****Olha KRAVETS**

*Ivan Franko National University in Lviv
Universytetska st., 1. 79000 Lviv Ukraine
The Department of Slavic Philology
e-mail: olhakravets@yahoo.com*

The Ukrainianist researches of Croatian scientist dr Ivan Esih are analyzed in the article. For the first time was introduced the author's literary study named "Naši motivi u ukrajinskoj narodnoj i umjetnoj književnosti" (Sarajevo, 1932). The Croatian Ukrainianist, the author of interesting investigations on the studies of Ukrainian folklore, leaders of "Rus Trinity" and the novelist Andriy Tchaikovsky, has presented original reception of Ukrainian literature in this study. In the first part of his work entitled "Ukrajinski prevodioci naših narodnih pjesama" the researcher write about translators of Croatian folk songs of the Southern Slavs – Markiy Shashkevych, Yakiv Holovatskiy. The particular interest in Ukrainian literature appeared in the second part of the Croatian studies scholar called "Književni rad Andrije Čajkovskog".

Key words: Ivan Esih, Croatian Ukrainianist, Markiy Shashkevych, Yakiv Holovatskiy, Andriy Tchaikovskiy, Croatian-Ukrainian relations.

**УКРАИНОВЕДЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
ХОРВАТСКОГО УЧЕНОГО ИВАНА ЭСИХА****Ольга КРАВЭЦЬ**

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, Львов, 79000
Кафедра славянской филологии
e-mail: olhakravets@yahoo.com*

В статье рассматриваются украиноведческие интересы хорватского ученого И.Эсиха. Впервые вводится в научный оборот его литературоведческая студия "Наши мотивы в украинской народной и художественной литературе" (Сараево, 1932). Хорватский украинист, автор интересных исследований, посвященных изучению украинского фольклора, деятелям "Русской троицы" и писателю-романисту Андрею Чайковскому, подал в ней своеобразную рецепцию украинской литературы. Исследованы две части работы И. Эсиха: "Украинские переводчики наших народных песен (Шашкевич и Головацкий)" и "Литературный труд Андрия Чайковского", в которой проявился особенный интерес хорватского ученого к украинской литературе.

Ключевые слова: Иван Эсих, хорватский украинист, Маркиян Шашкевич, Яков Головацкий, Андрий Чайковский, хорватско-украинские отношения.